

Sarajevo, 09.08.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.08.2021. - 06.08.2021.

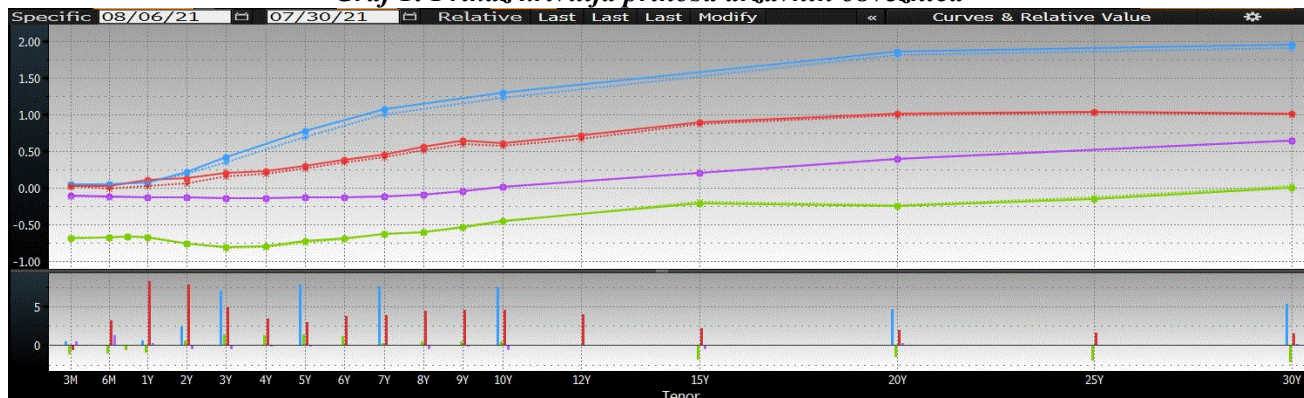
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21	
2 godine	-0,76	-	-0,76	→	0,18	-	0,21	↗	0,06	-	0,14	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,74	-	-0,73	↗	0,69	-	0,77	↗	0,27	-	0,30	↗	-0,12	-	-0,12	→
10 godina	-0,46	-	-0,46	→	1,22	-	1,30	↗	0,57	-	0,61	↗	0,02	-	0,02	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	30.7.21	-	6.8.21
3 mjeseca	-0,662	-	-0,670 ↘
6 mjeseci	-0,673	-	-0,683 ↘
1 godina	-0,645	-	-0,661 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.08.2021. godine (pune linije) i 30.07.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Investitori su tijekom cijelog proteklog tjedna bili fokusirani na podatke sa tržište rada u SAD, koji su objavljeni u petak i bili su bolji od očekivanja, što je povećalo špekulacije o narednim koracima monetarne politike Fed. Navedeno je utjecalo na rast prinosa obveznica SAD, a što se odrazilo i na tržište eurozone, gdje je u petak, također, zabilježen rast prinosa državnih obvezica. Promatrano na tjednoj razini, prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone nisu zabilježili veće promjene, dok su prinosi španjolskih i italijanskih obveznica smanjeni između 3 i 5 baznih bodova.

Za eurozonu su objavljeni finalni podatci PMI pokazatelja za srpanj koji su pokazali da je, usprkos blagom padu u odnosu na prethodni mjesec i dalje prisutan optimizam kako u prerađivačkom, tako i u uslužnom sektoru. Glavni ekonomista IHS Markita Chris Williamson je izjavio da „činjenica da je rast proizvodnje u eurozoni u srpnju neznatno usporen nakon rekordne ekspanzije u II tromjesečju sama po sebi ne bi trebalo da bude veliki razlog za zabrinutost“. Dodao je i da su uočeni dodatni znakovi da se proizvođači i dobavljači bore za povećanje proizvodnje dovoljno brzo da zadovolje potražnju, što dovodi do sve većih cijena, te da su nedostatak materijala i loša dostupnost transporta podigli indeks cijena inputa na 89,2 sa 88,5, a što je najveće očitavanje od početka istraživanja u lipnju 1997. Cijene gotovih proizvoda

također su porasle rekordnom brzinom. Krajem tjedna je objavljena vijest da je istraživanje ekonomskog instituta Ifo pokazalo da je u lipnju došlo do smanjenja izgleda njemačke industrije usljed problema koji su izraženi na strani ponude. Istovremeno, predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je upozorio da bi u eurozoni moglo doći do bržeg rasta inflacije nego što se očekuje, te je pozvao da se ne odugovlači sa PEPP programom ECB-a.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja – EZ (G/G) LIPANJ	4,4%	5,0%	8,6%
2.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) LIPANJ	3,0%	6,2%	-1,8%
3.	Maloprodaja – Italija (G/G) LIPANJ	-	7,7%	13,6%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) LIPANJ	10,3%	10,2%	9,6%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) SRPANJ	60,6	60,2	59,5
6.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) LIPANJ	22,9%	26,2%	54,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) LIPANJ	7,9%	5,1%	16,6%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) LIPANJ	13,4%	13,9%	21,1%
9.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) LIPANJ	13,5%	11,1%	25,0%
10.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR) LIPANJ	-6,2	-5,82	-6,59
11.	Stopa nezaposlenosti – Irska SRPANJ	-	7,4%	6,8%
12.	Promjena broja nezaposlenih - Španjolska (u '000) SRPANJ	-	-197,8	-166,9
13.	Stopa inflacije – Nizozemska SRPANJ	-	1,4%	1,7%

SAD

Podatci o platnim spiskovima bili su bolji od očekivanja i sugeriraju solidan rast broja radnih mjesta u SAD usljed potražnje za radnicima u uslužnom sektoru, što ukazuje na to da je ekonomija zadržala snažan zamah na početku druge polovice godine. Očekuje se da će podatci koji ukazuju na stanje tržišta rada imati veliki utjecaj na sljedeće Fedove korake vođenja monetarne politike.

Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je izjavio da je pandemija Covid19 možda potisnula SAD u nestabilnu eru snažnog ekonomskog rasta i veće produktivnosti, ali i većih kamata i brže inflacije. Bullard, koji je prije pet godina izjavio da je SAD zarobljena u eri niskog ekonomskog rasta, manje produktivnosti i niske inflacije, sada misli da je nastupio novi „režim“, gdje će Fed morati da se suoči sa bržim ekonomskim promjenama i sve češćim ekonomskim šokovima. Po njegovim riječima, SAD će se suočavati sa posljedicama još dugo, dok se ostatak svijeta ne oporavi. Potpredsjednik Feda Clarida je izjavio da će uvjeti za povećanje stopa biti ispunjeni do kraja 2022. godine, pominjući moguću restriktivniju monetarnu politiku do 2023. godine, a spomenuo je i moguće najavljivanje postupnoga smanjenja kvantitativnih olakšica kasnije ove godine. Slične izjave su imali i predsjednici Feda iz Dalasa Kaplan, iz St. Luisa Bullard i iz San Franciska Daly. Član Odbora guvernera Feda Christopher Waller je izjavio da se zalaže za ubrzaniji vremenski okvir smanjenja stimulativnih mjera, pozivajući Fed da „ide ranije i ide na brzo“ smanjivanje kupovina obveznica.

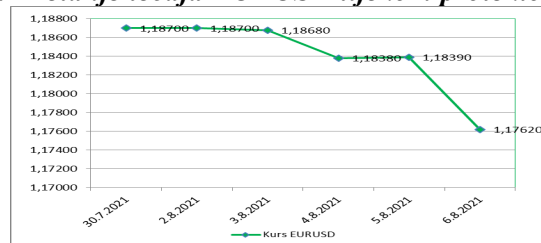
Senat je sve bliži mogućnosti usvajanja infrastrukturnog paketa vrijednog 550 milijarde USD do kraja ovoga tjedna. Lider manjine u Senatu McConnell je izjavio da će se republikanci usprotiviti povećanju granica saveznog duga ukoliko demokrate nastave inzistirati na desetogodišnjem planu od 3,5 bilijuna USD za jačanje društvenih i ekoloških programa, te predlažu drugi proračun sa većim ulozima koji bi vodio računa o ravnoteži vladinih financija. Objavljeno je da Bijela kuća i demokrate iz Kongresa neće nastaviti sa programom osiguranja za nezaposlene (FPUC) nakon isteka roka 6. rujna, koji je radnicima osiguravao dodatnih 300 USD tjedno. S druge strane, američki senator Manchin je pozvao predsjednika Feda Powella i FOMC da odmah preispitaju stav o vođenju monetarne politike i da počnu da smanjuju trenutne Fedove stimulativne mjere.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SRPANJ	63,1	63,4	62,1
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	SRPANJ	59,8	59,9	64,6
3.	Kompozitni PMI indeks F	SRPANJ	-	59,9	63,7
4.	ISM indeks tvorničke aktivnosti	SRPANJ	61,0	59,5	60,6
5.	Tvorničke porudžbine	LIPANJ	1,0%	1,5%	2,3%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	LIPANJ	0,8%	0,9%	3,2%
7.	ADP Izvješće o promjeni br. zaposlenih	SRPANJ	690.000	330.000	680.000
8.	MBA aplikacija za hipotekarne kredite	30. srpnja	-	-1,7%	7,0%
9.	ISM indeks usluga	SRPANJ	60,5	64,1	60,1
10.	Trgovinska bilanca (u milijardama USD)	LIPANJ	-74,2	-75,7	-71,0
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	31. srpnja	383.000	385.000	399.000
12.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	24. srpnja	3.255.000	2.930.000	3.296.000
13.	Indeks raspoloženja potrošača	1. kolovoza	-	53,3	53,2
14.	Stopa nezaposlenosti	SRPANJ	5,7%	5,4%	5,9%
15.	Br. zaposlenih u nefarmerskom sektoru	SRPANJ	870.000	943.000	938.000
16.	Br. zaposlenih u prerađ. sektoru	SRPANJ	25.000	27.000	39.000
17.	Veleprodajne zalihe (M/M) F	LIPANJ	0,8%	1,1%	1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1870 na razinu od 1,1762.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

BoE je u četvrtak na sastanku MPC ostavila nepromijenjenu monetarnu politiku, te zadržala nepromijenjen opseg programa kupovina obveznica i referentnu kamatnu stopu od 0,1%, koliko se i očekivalo. BoE je za sada zadržala stimulativne mjere usprkos rastu stope inflacije, ali je iznijela planove smanjenja programa podrške ekonomiji koji su bili potrebni tijekom pandemije. Samo jedan od osam članova Odbora, Saunders je zagovarao da se smanji podrška, sa smanjenjem programa kvantitativnih olakšica na 895 milijardi GBP. BoE je poslala jasnu poruku da planira da smanji stimulativne mjere kada za to dođe vrijeme i to tako što će početi smanjivati držanje obveznica neinvestiranjem sredstava od dospjelih obveznica, kada referentna kamatna stopa dostigne razinu od 0,5%, ukoliko bude adekvatno s obzirom na šire ekonomske uvjete. Kada bi kamatna stopa dosegla razinu najmanje od 1%, razmotrila bi se aktivna prodaja imovine. Stopa inflacije se povećala na 2,5% u lipnju, a u BoE prognozama je navedeno da očekuju da će u narednim mjesecima stopa inflacije biti iznad ciljane razine od 2%, te da će dostići vrhunac od 4,0% krajem 2021. godine i početkom 2022. godine, čime bi dosegla najveću razinu u posljednjih 10 godina. Prognoze objavljene u svibnju predviđale su maksimum inflacije od 2,5%. BoE i dalje smatra da će ovako visoke razine inflacije biti privremenoga karaktera, te očekuje da će stopa inflacija za dvije godine biti malo iznad ciljane razine od 2%, što bi mogao biti signal da će pooštavanje monetarne politike biti nešto veće nego što to tržište anticipira. BoE predviđa da će ekonomija rasti stopom od 7,5% u 2021. godini, nepromijenjeno u odnosu na prognozu iz svibnja, što je najbrži tempo rasta među razvijenim zemljama. Blago je povećana procjena ekonomskog rasta za 2022. godinu, na 6%, sa 5,75% iz svibnja. Guverner BoE Bailey je izjavio da bi inflacija mogla biti niža nego što je prognozirala BoE, ukoliko se problemi u proizvodnji i opskrbi uzrokovani pandemijom ubrzo riješe i roba vrati na tržište.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks proizvođačkog sektora F	SRPANJ	60,4	60,4	53,9
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	SRPANJ	57,8	59,6	62,4
3.	Kompozitni PMI indeks F	SRPANJ	57,7	59,2	62,2
4.	Registracije novih auta (G/G)	SRPANJ	-	29,5%	28,0%
4.	PMI građevinskog sektora	SRPANJ	64,4	58,7	66,3

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,85372 na razinu od 0,84786, dok je GBP deprecirala u odnosu na USD, te je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3904 na razinu od 1,3872.

JAPAN

PMI istraživanje je pokazalo da su ukupna proizvodnja i nove porudžbine povećane uglavnom zbog proizvodnje u sektoru elektronike i automobila i solidne potražnje za poluprovodnicima. Međutim, proizvođači se suočavaju sa nedostatkom materijala i logističkim smetnjama koje su prouzrokovane povećanim troškovima, jer su cijene inputa rasle najbržim tempom od rujna 2008. godine.

Ministar ekonomije Japana Yasutoshi Nishimura je izjavio da su pojedini članovi vladinih stručnih tijela upozorili da je nedavni rast broja zaraženih od Covid19 dovoljno ozbiljan razlog da se uvede izvanredno stanje u cijeloj zemlji. Nishimura je na konferenciji za novinare izjavio da je na kraju prihvaćen prijedlog Vlade da uvede izvanredno stanje u još osam regija.

Potrošnja kućanstva u Japanu je neočekivano smanjena u lipnju, nakon što su smanjeni ljetnji bonusi radnika utjecali na potrošnju, utječući loše i na ekonomiju koja se već suočava sa novim valom zaraženih od Covid19. Smanjena potrošnja i plaće dovode u pitanje očekivanja BoJ da će se koristi ekonomskog oporavka potaknutog izvozom proširiti na kućanstva, te dovesti do očekivanog povećanja potrošnje zbog velikog napretka u cijepljenju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

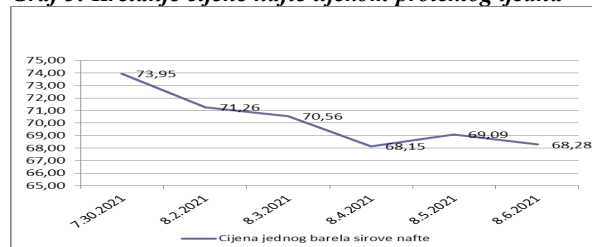
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Kompozitni PMI indeks F	SRPANJ	47,7	48,8	48,9
2.	PMI uslužnog sektora F	SRPANJ	-	47,4	48,0
3.	PMI prerađivačkog sektora F	SRPANJ	-	53,0	52,4
4.	Prodaja vozila (G/G)	SRPANJ	-	3,3%	9,2%
5.	Indeks povjerenja potrošača	SRPANJ	36,9	37,5	37,4
6.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	SRPANJ	0,1%	-0,1%	0,0%
7.	Monetarna baza (G/G)	SRPANJ	-	15,4%	19,1%
8.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	LIPANJ	1,1%	-0,1%	1,9%
9.	Potrošnja kućanstva (G/G)	LIPANJ	0,2 %	-5,1%	11,6%
10.	Vodeći indeks P	LIPANJ	104,2	104,1	102,6
11.	Koicidirajući indeks P	LIPANJ	94,0	94,0	92,1

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 130,23 na razinu od 129,70. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,72 na razinu od 110,25.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,95 USD (62,30 EUR). Nagli dnevni pad cijene nafte od oko 3,6% zabilježen je već tijekom trgovanja u ponedjeljak jer su investitori procijenjivali rizik potrošnje, koji je pod sve većim negativnim utjecajem naglog širenja delta soja Covid19, uključujući i ključno tržište u Kini, gdje se zvaničnici bore sa sve većim brojem zaraženih. Pad cijene nafte je nastavljen i u narednim danima zbog zabrinutosti da će obuzdavanje širenja delta soja Covid19 nanijeti štetu potražnji. Izraženiji dnevni pad cijene ovog energenta od oko 3,4% ponovo je zabilježen u srijedu, kada je nafta, prvi put na nakon dva tjedna, zabilježila razinu ispod 70 USD po barelu. Narednog dana cijena nafte je zabilježila blagu korekciju na više, ali je već u petak ponovo smanjena na razinu oko 68 USD po barelu. Najveći utjecaj na izraženiji oprez investitora ponovo su imale povećane sumnje u ekonomski oporavak zbog nastavka širenja novog soja Covid19, što je izazvalo zabrinutost investitora i negativno se odrazilo na kratkoročna očekivanja potražnje. Sve navedeno je dovelo do veoma izraženog, jednog od najvećih tjednih padova cijene ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,28 USD (58,05 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je smanjena za 7,67%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

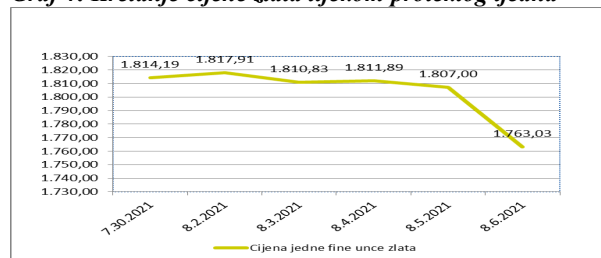
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.814,19 USD (1.528,38 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je, slično cijeni nafte, zabilježila pad, s tim da je najveća promjena cijene ovog plemenitog metala zabilježena tek krajem tjedna. Na početku tjedna cijena zlata je blago povećana, a zatim se kretala u uzanom rasponu iznad 1.800 USD za jednu finu uncu u iščekivanju izvješća o ključnim podacima sa tržišta SAD, koji bi mogli ukazati na pravac kretanje monetarne politike Fed. Ovi podaci su objavljeni tek u petak, pa je u skladu s tim i reakcija cijene zlata tada bila najviše izražena.

U petak su objavljeni dugoočekivani podaci sa tržišta rada u SAD za mjesec srpanj. Podatci o broju zaposlenih su za skoro sve sektore bili bolji u odnosu na očekivanja. Isti su bitni jer bi potencijalno mogli da utječu na vremenski okvir smanjenja stimulativnih mjera Fed. Dobri pokazatelji sa tržišta rada su krajem prošlog tjedna utjecali na rast prinosa američkih državnih obveznica, ali i na aprecijaciju USD u odnosu na EUR. Sve navedeno je utjecalo na to da cijena zlata u petak zabilježi dnevni pad od oko 2,4%, dostigavši tijekom trgovanja razinu oko 1.760 USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.763,03 USD (1.498,92 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 2,82%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.